

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 23

İzmir Milletvekili Şükrü Akkan ve 11 arkadaşı'nın, 286 sayılı Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanunun 25 nci maddesinin değiştirilmesine, 287 sayılı şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı kanunda değişiklik yapılması ve bazı kanunların kaldırılması hakkında kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine, 306 sayılı İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bazı kanunların kaldırılmasına dair kanunun 105 nci maddesinin değiştirilmesine ve 307 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanunun 24 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/20)

23 . 1 . 1970

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasaya aykırı bulunan 286 sayılı, Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanunun 25 nci maddesinin değiştirilmesi, 287 sayılı Şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bazı kanunların kaldırılması hakkında Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine 306 sayılı İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bazı kanunların kaldırılmasına dair Kanunun 105 nci maddesinin değiştirilmesine ve 307 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanunun 24 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifimiz 17 . 11 . 1969 günü sunulmuştur.

Başkanlıkça 19 . 11 . 1969 günü İçişleri Komisyonuna tevdi edilen teklifimiz hakkında adı geçen komisyonca bugüne kadar hiçbir işlem yapılmamıştır.

Binaenaleyh İctüzüğün 36 ncı maddesindeki birbuçuk aylık süre fazlasıyla geçmiş olduğundan, teklifimizin doğrudan doğruya Meclis gündemine alınması için gereğine müsaadelerinizi saygıyla rica ederim.

İzmir Milletvekili
Şükrü Akkan

Millet Meclisi Başkanlığına

Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal ve 218 arkadaşı tarafından, 2 nei dönemde verilen ve İçişleri Komisyonu gündeminde iken İctüzüğün 69 neu maddesi gereğince hükümsüz kalan 2/886 No. lu, (286 sayılı, Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanunun 25 nci maddesinin değiştirilmesine, 287 sayılı şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar Heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bazı kanunların kaldırılması hakkında kanunun 8 nci mad-

desinin değiştirilmesine, 306 sayılı İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair Kanunun 105 nei maddesinin değiştirilmesine ve 307 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanunun 24 neu maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifinin) İctüzüğü'nün 69 neu maddesi gereğince ihyasına müsaadelerinizi saygıyla rica ederiz.

17 .. 11 . 1969

İzmir Milletvekili <i>Ş. Akkan</i>	İzmir Senatörü <i>B. Beler</i>	İzmir Senatörü <i>O. Kor</i>	İzmir Milletvekili <i>Ş. Osma</i>
Sakarya Senatörü <i>O. Sabıhoğlu</i>	Tokat Senatörü <i>A. Altuntaş</i>	Manisa Milletvekili <i>H. Okçu</i>	Kastamonu Senatörü <i>A. N. Tuna</i>
Ankara Senatörü <i>Y. Köker</i>	İsparta Milletvekili <i>A. İ. Balım</i>	Niğde Senatörü <i>H. A. Göktürk</i>	

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

286 sayılı Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanunun 25 nei maddesinin değiştirilmesine, 287 sayılı Şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bâzı kanunların kaldırılması hakkında Kanunun 8 nei maddesinin değiştirilmesine, 306 sayılı İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair Kanunun 105 nei maddesinin değiştirilmesine ve 307 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanunun 24 neu maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte takdim edilmiştir.

Kanunlaşması için gereğini saygı ile istirham ederiz.

Kayseri M.V. <i>Feyyaz Köksal</i>	Erzurum M.V. <i>İ. Hakkı Yıldırım</i>	Gümüşane M.V. <i>Sabri Özcan San</i>	Kars M.V. <i>A. Ali Çetin</i>
Kars M.V. <i>C. Nuri Koç</i>	İzmir M.V. <i>Settar İksel</i>	Kastamonu M.V. <i>A. Şevket Bohça</i>	Bursa M.V. <i>Cemal Külâhlı</i>
Maraş M.V. <i>Enver Kaplan</i>	Afyon M.V. <i>Mehmet Göbekli</i>	İzmir M.V. <i>Şükrü Akkan</i>	Amasya M.V. <i>Nevzat Şener</i>
Amasya M.V. <i>Celâleddin Topala</i>	Kastamonu M.V. <i>O. Zeki Oktay</i>	Uşak M.V. <i>Orhan Dengiz</i>	Samsun M.V. <i>Melâhat Gedik</i>
İstanbul M.V. <i>O. Seyfi Orhon</i>	Eskişehir M.V. <i>A. Zeytinoglu</i>	İstanbul M.V. <i>Ali Esat Birol</i>	Manisa M.V. <i>Neriman Ağaoglu</i>
Kırklareli M.V. <i>Mehmet Atagün</i>	Manisa M.V. <i>Süleyman Çağlar</i>	İzmir M.V. <i>Enver Turgut</i>	Hatay M.V. <i>Şemsaddin Mursaloğlu</i>
Tekirdağ M.V. <i>İlyas Demir</i>	Erzurum M.V. <i>Nihat Pasinli</i>	İzmir Senatörü <i>Orhan Kor</i>	İzmir M.V. <i>Şinasi Osma</i>
İzmir Senatörü <i>Belâğ Beler</i>	İzmir Senatörü <i>Orhan Kor</i>	Kayseri M.V. <i>Mehmet Ateşoğlu</i>	İzmir M.V. <i>Mehmet Ali Aytaç</i>
İzmir M.V. <i>Muzaffer Döşemeci</i>	İzmir M.V. <i>Zeki Efeoğlu</i>	Balıkesir M.V. <i>Cihat Turgut</i>	İzmir Senatörü <i>Mümin Kırkı</i>
İzmir M.V. <i>Ihsan Gürsan</i>	İzmir Senatörü <i>Mustafa Bozoklar</i>	Trabzon Senatörü <i>Reşat Zaloğlu</i>	Kayseri Senatörü <i>Hüseyin Kalpaklıoğlu</i>

- Sakarya M.V.
Muslihiddin Güreer
İstanbul M.V.
Tekin Erer
Kırşehir M.V.
Mehmet Güver
Gümüşane M.V.
Sabahattin Savacı
Kars M.V.
Cengiz Ekinci
İzmir M.V.
Hüsamettin Gümüşpala
Aydın M.V.
Reşat Özarda
Ağrı M.V.
Abdülbari Akdoğan
Kastamonu M.V.
Muzaffer Akdoğanlı
Ordu M.V.
Kemal Şensoy
İstanbul M.V.
Nurettin Bulak
Ankara M.V.
Orhan Eren
Ankara M.V.
Zühtü Pehlivanlı
Konya M.V.
Selçuk Aytan
Uşak M.V.
Fahri Uğrasızoğlu
Giresun M.V.
Ali Köymen
Urfa M.V.
Ramazan Tekeli
Kütahya M.V.
İ. Hakkı Yıldırım
İçel M.V.
Kadir Çetin
Konya M.V.
Lütfi Akdoğan
Aydın M.V.
Sinan Bosna
Ankara M.V.
Hasan Türkay
Balıkesir M.V.
İbrahim Aytac
- Zonguldak M.V.
Cahit Karakaş
Bursa M.V.
Ömer Öztürkmén
Ordu M.V.
Şadi Pehlivanoglu
İstanbul M.V.
Mehmet Yardımcı
Konya M.V.
Mekki Keskin
Kütahya M.V.
A. Can Bilgin
Aydın M.V.
İhsan Ulubahşi
Aydın M.V.
K. Ziya Öztürk
Balıkesir M.V.
M. Zeki Yüçetürk
Aydın M.V.
Yüksel Menderes
C.S. Urfa Senatörü
Hasan Oral
Ankara M.V.
A. Rıza Çetiner
Ankara M.V.
Recai Ergüder
Antalya M.V.
Ahmet Torgay
İçel M.V.
Mazhar Arıkan
Muğla M.V.
İlhan Tekinalp
Gaziantep Senatörü
İ. Tefvik Kutlar
İçel M.V.
Celâl Kılıç
Trabzon Senatörü
Ö. Lütfi Hocaoglu
Uşak M.V.
Süleyman Ünlü
Manisa M.V.
A. Orhan Süersan
İstanbul M.V.
Mustafa Ertuğrul
Adıyaman Senatörü
M. Sırrı Turanlı
- Maras M.V.
Veysi Kadioğlu
Kütahya M.V.
Mehmet Ersoy
Balıkesir M.V.
Mevlüt Yılmaz
İstanbul M.V.
Muhiddin Güven
Afyon M.V.
Şevki Güler
Sakarya M.V.
Şerafeddin Pakér
Urfa M.V.
Necmettin Cevheri
Ankara M.V.
Turgut Cebe
Muş M.V.
Kemal Aytac
Adana M.V.
Turhan Dilligil
Trabzon M.V.
Ekrem Dikmen
Ankara M.V.
Kemal Yılmaz
Ankara M.V.
Ahmet Dalı
Elâzığ M.V.
Samet Güldoğan
Ordu M.V.
Ata Bodur
Bursa M.V.
Nülüfer Gürsoy
Adana M.V.
A. Bozdoğanoglu
İstanbul M.V.
Osman Özer
Hatay M.V.
Selâhaddin Adalı
Kocaeli M.V.
Süreyya Sofuoğlu
Manisa M.V.
Nahit Yenişehirlioğlu
Çorum M.V.
Ahmet Uysal
Kırklareli M.V.
A. Hikmet Güver
- Siirt M.V.
Halim Aras
Zonguldak M.V.
Kemal Doğan Sungun
Nevşehir M.V.
İbrahim Boz
Kars M.V.
Lâtif Aküzüm
Niğde Senatörü
H. Avni Göktürk
Gaziantep M.V.
Mahmut Uygur
Urfa M.V.
Hüsamettin Köran
Ankara M.V.
Yiğit Köker
Samsun M.V.
Bahattin Uzunoğlu
Adana M.V.
Hasan Aksoy
Ankara M.V.
M. Kâzım Coşkun
Çorum M.V.
Arslan Topçubaşı
Kastamonu M.V.
Sabri Keskin
Manisa M.V.
Mithat Dülge
Muğla M.V.
Adnan Akarca
Çankırı M.V.
Mehmet Ali Arsan
Sinap M.V.
Mustafa Kaptan
İçel M.V.
Burhan Bozdoğan
Niğde M.V.
Yaşar Arıbaş
Manisa M.V.
Muammer Dirik
C.S. Çorum Senatörü
Safa Yalçuk
İstanbul M.V.
O. Nuri Ulusoy
Manisa M.V.
Önol Şakar

Bursa M.V. <i>Barlas Kuntay</i> Siirt M.V. <i>Abdurrahman Kavak</i> Afyon Senatörü <i>M. Kâzım Karaağaçlıoğlu</i> Muş Senatörü <i>İsa Bingöl</i> Bursa M.V. <i>Kasım Önadam</i> Urfa M.V. <i>Habîl Balkıs</i> Afyon Senatörü <i>Ahmet Karayığıt</i> İstanbul M.V. <i>Mehmet Gürpınar</i> Artvin M.V. <i>Mustafa Rona</i> Rize Senatörü <i>Mecdi Agun</i> Denizli Senatörü <i>Kemal Turgut</i> Sakarya Senatörü <i>Osman Salıhoğlu</i> Zonguldak Senatörü <i>T. Remzi Baltan</i> Rize M.V. <i>E. Yılmaz Akçal</i> Elâzığ M.V. <i>Ömer Eken</i> Erzurum Senatörü <i>O. Alihocagül</i> Eskişehir Senatörü <i>Gavsi Uçagök</i> Manisa Senatörü <i>Ruhi Tunakan</i> Elâzığ M.V. <i>Nurettin Ardıçoğlu</i> Çorum M.V. <i>Abdurrahman Güler</i> Bolu M.V. <i>H. İbrahim Cop</i>	Antalya M.V. <i>Hasan Akçalıoğlu</i> Maraş M.V. <i>H. Ahmet Özsoy</i> Afyon Senatörü <i>Kemal Şenocak</i> İstanbul Senatörü <i>M. Halûk Berkol</i> Adıyaman M.V. <i>Arif Atalay</i> Çankırı M.V. <i>Tahir Akman</i> Çanakkale M.V. <i>A. Nihat Akay</i> Isparta M.V. <i>A. İhsan Balım</i> Afyon M.V. <i>Mustafa Akalın</i> İstanbul Senatörü <i>Erdoğan Adalı</i> Antalya Senatörü <i>Âkif Tekin</i> Elâzığ Senatörü <i>Celâl Ertuğ</i> Kütahya Senatörü <i>Etem Erdinç</i> Edirne Senatörü <i>Nafiz Ergeneli</i> Antalya M.V. <i>H. Fehmi Boztepe</i> Sivas Senatörü <i>Rifat Öçten</i> Bolu Senatörü <i>Turgut Gülez</i> Hatay M.V. <i>Abdullah Cilli</i> Tunceli M.V. <i>Kenan Aral</i> Sakarya Senatörü <i>Mustafa Tağlı</i> Çanakkale Senatörü <i>Ziya Termen</i> Edirne M.V. <i>Nazmi Özöğül</i>	İstanbul M.V. <i>A. Şeref Lâç</i> Bursa M.V. <i>Mustafa Tayyar</i> Balıkesir Senatörü <i>Mehmet Güler</i> Tokat M.V. <i>Bedreddin Karaerkek</i> Kastamonu Senatörü <i>Mehmet Çambıca</i> İçel Senatörü <i>Talip Özdoğay</i> Sivas Senatörü <i>Nurettin Öztürk</i> İstanbul Senatörü <i>Tekin Arıburun</i> Uşak Senatörü <i>M. Faik Atayurt</i> Kastamonu Senatörü <i>A. Nusret Tuna</i> Zonguldak Senatörü <i>A. Demir Yüce</i> Sinop Senatörü <i>Nâzım İnebeyli</i> Diyarbakır M.V. <i>Hasan Değer</i> Afyon M.V. <i>Osman Attılâ</i> Ankara Senatörü <i>İsmail Yetiş</i> Malatya Senatörü <i>Hamdi Özer</i> Adana M.V. <i>Tahir Yücekök</i> Sivas M.V. <i>Tahsin Türkay</i> Samsun M.V. <i>A. Fuat Alişan</i> Rize M.V. <i>Cevat Yalçın</i> Mardin Senatörü <i>Abdurrahman Bayar</i> İstanbul M.V. <i>Kaya Özdemir</i>	Okunamadı Siirt M.V. <i>H. Hüsnü Oran</i> Balıkesir Senatörü <i>Cemalettin Inkaya</i> Yozgat M.V. <i>Turgut Nizamoğlu</i> Urfa M.V. <i>Cemal Güven</i> Sinop M.V. <i>Cemil Karahan</i> Gümüşane Senatörü <i>Abbas Cilâra</i> Tokat Senatörü <i>Ali Altuntaş</i> İstanbul Senatörü <i>Rifat Öztürkçine</i> Çanakkale Senatörü <i>Nahit Altan</i> Giresun Senatörü <i>Sabahattin Orhon</i> Kars Senatörü <i>Ziya Ayırım</i> Kırklareli Senatörü <i>Ali Alkan</i> Bingöl Senatörü <i>A. Hikmet Yurtsever</i> Hatay Senatörü <i>Mustafa Deliveli</i> Ordu Senatörü <i>Bekir Baykal</i> Çanakkale M.V. <i>Muammer Baykan</i> Malatya M.V. <i>İsmail Fendoğlu</i> Kırklareli M.V. <i>Orhan Türkkkan</i> Tekirdağ M.V. <i>Halil Başol</i> Samsun Senatörü <i>Enver Işıklar</i>
---	--	---	---

GEREKÇE

Kanun teklifimiz esas, seçilme siyasi temel hakkının özünü yok eden, umumi hukuk kaidelerine ve Hukuk Devleti prensibine aykırı düşen «affedilmiş olsalar dahi seçilemezler» ibaresinin dört seçim kanunundan da çıkarılmasıyla ilgilidir.

Seçilme her Türk vatandaşına tanınan temel haklardan, siyasi haklardan birisidir; Seçme ve seçilme hakkı kenar başlığıyla Anayasamızın 55 nci maddesinde yer almıştır. Yine Anayasamızın 11 nci maddesi gereğince temel haklar Anayasanın ancak sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir. «Affa uğramış olsalar da» ibaresi, sözü Anayasa da yalnız milletvekili seçilme yeterliği için mevzuubahsolmuştur. Diğer seçilme yeterlikleri için söz edilmeyen Anayasa düzeninde mezkûr Anayasamızın 11 nci maddesinin 2 nci fıkrası hilâfına kamu yararı, kamu düzeni, milli güvenlik gibi sebeplerle de olsa seçilme siyasi hakkının özüne dokunarak muhtelif seçim kanunlarında «affedilmiş olsalar dahi seçilemezler» ibaresini kullanmak bizzatıhi Anayasaya karşı olmaktadır.

Her şeyden evvel Anayasamızın 11 nci maddesine mugayereti sebebiyle «affedilmiş olsalar dahi seçilemezler» ibaresinin mezkûr 4 seçim Kanunundan da çıkarılması, tayyedilmesi gerekir.

Kaldı ki «affedilmiş olsalar dahi seçilemezler» ibaresi umumi affın suçu bütün neticeleriyle ortadan kaldırması esasına da aykırı düşmektedir. Bu suretle umumi Hukuk kaidesine de aykırılık mevzuubahistir. Anayasamızın 2 nci maddesi Hukuk Devleti, hukukun üstünlüğü prensibini getirir. Anayasamızda da mevzuubahsolan husus için Anayasa maddeleri arasındaki tutarsızlık yüzünden ve esas madde olan Cumhuriyetin niteliklerinden «bir Hukuk Devleti» niteliğinin korunması için icabında Anayasa maddesinin değiştirilmesi de gerekir. Kaldı ki kanunumuzda mevzuubahsolan seçim kanunlarındaki seçilme hakları Anayasada mevzuubahsedilmiş, özüne dokunulmayacak seçilme haklarıdır.

1. Maddede köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi üyeliğine seçilebilmek,
2. Maddede de mahalle muhtarlığına ve ihtiyar heyeti üyeliğine seçilebilmek,
3. Maddede de il genel meclisi üyeliğine seçilebilmek,
4. Maddede de Belediye Meclisine üye ve Belediye Başkanı seçilebilmek mevzuubahistir.

Umumi af dolayısıyla Anayasa Mahkemesi Başkanı seçilebilecek birisinin yukarıdaki üyelik veya Belediye Başkanlığı ve hattâ muhtarlığa seçilememesi hukuk kurallarının ne kadar tahribedildiğinin açık delilidir.

Takibat esnasında affa uğriyanlarla hükmü kesinleşerek affedilenler arasındaki eşitsizliğin de biran evvel giderilmesi için teklifimizin acele kanunlaşması hukukî bir zaruret halini almıştır.

Madde Gerekçeleri

Madde 1 - 4. Her bir seçim kanununda «affedilmiş olsalar dahi seçilemezler» ibaresini ihtiva eden ibareler ilgili maddelerden tayyedilmiş ve bu suretle ilgili maddeler Anayasaya ve umumi hukuk kurallarına uygun hale getirilmiştir.

Madde 5. Yürürlük tarihini göstermektedir.

Madde 6. Yürütmekle görevli makamı belirtmektedir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ ŞÜKRÜ AKKAN VE
11 ARKADAŞININ TEKLİFİ

286 sayılı Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanunun 25 nci maddesinin değiştirilmesine, 287 sayılı şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bâzı kanunların kaldırılması hakkında kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine, 306 sayılı İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanunun 105 nci maddesinin değiştirilmesine ve 307 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanunun 24 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 286 sayılı Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanunun 25 nci maddesinin 13 ncü fıkrasının sonunda ki, «7,8,9 ncü fıkralarda belirtilenler affedilmiş olsalar dahi köy muhtar ve ihtiyar meclisi üyeliğine seçilemezler.» ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — 287 sayılı şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bâzı kanunların kaldırılması hakkındaki ka-

nunun 8 nci maddesinin 9 ncü fıkrasında... 5 yıldan fazla hapis cezasıyla kesin olarak hüküm giymemiş bulunmak ibaresinden sonra gelen «Bu fıkroda belirtilenler affedilmiş olsalar da seçilemezler» ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3. — 306 sayılı İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanunun 105 nci maddesinin 10 ncü fıkrasının sonundaki «6,7 ve 8 nci bendlerde belirtilenler affedilmiş olsalar dahi il genel meclisine üye seçilemezler.» ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — 307 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanunun 24 ncü maddesinin 10 ncü fıkrasının sonundaki «5,7 ve 8 nci bendlerde belirtilenler affedilmiş olsalar dahi seçilemezler» ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.